

informer

huhtikuu 2005

ennätysellinen
osingonjako pohjoismaissa
sivu 2

johdantoa sijoittamiseen
sivu 4

kuinka indicatoria käytetään?
sivu 8

indicator
sivu 9

markkinakehitys
sivu 10

mikä reitti kannattaa valita?
sivu 11

rahastokehitys
sivu 12

ennätysellinen osingonjako pohjoismaissa

Pohjoismaiset osakkeenomistajat voivat lähikuukausina valmistautua ennätyselliseen osingonjakoon. Suuri osa osingoista sijoitetaan uudelleen osakemarkkinoille, mikä edesauttaa noususuhdanteen jatkumista.

Lähestymme vuoden vilkkainta osingonmaksujaksoa ja osakkeenomistajille on luvassa ennätyselliset osingot. Osingonmaksun lisäksi yritykset suunnittelevat omien osakkeidensa takaisinostoja ja osakkeenomistajille suunnattuja lunastusohjelmia. Kyseessä ovat suuret rahasummat. Pelkästään Ruotsissa puhutaan yhteensä noin 130 miljardista kruunusta, josta valtaosa, noin 70 miljardia kruunua, koostuu huhtikuun lopussa ja toukokuun alussa maksettavista osingoista. Osakkeiden lunastusohjelmat suoritetaan pääosin touko-kesäkuun vaihteessa, kun taas omien osakkeiden takaisinostot tapahtuvat pidemmällä aikavälillä.

Odotamme, että suuri osa vapautuvista varoista palautuu osakemarkkinoille ja siksi sekä huhti- että toukokuusta voi kehkeytyä vilkkaita kuukausia kaupankäynnin suhteen. Markkinoille virtaavat varat saattavat korottaa osakekurssia entisestään. Ruotsissa osakkeenomistajille jaettavat varat vastaavat itse asiassa jopa 5 prosenttia Tukholman pörssissä noteerattujen yritysten markkina-arvosta.

Norjassa suurin osa osingoista maksetaan huhtikuun lopussa ja toukokuun aikana. Tämän vuoksi myös Norjassa likviditeetti saattaa ohjata markkinoita. Sekä institutionaalisilla että yksityisillä sijoittajilla on paljon varoja, mutta useimmat yksityishenkilöt suhtautuvat yhä varauksella osakemarkkinoihin.

Vuoden ensimmäisten kuukausien aikana Norjassa on ollut harvinaisen monta suurta liikkeeseenlaskua. Liikkeeseenlaskut ovat pääosin tapahtuneet öljy- ja offshoresektorilla. Öljysektorin emissiot ovat herättäneet suurta mielenkiintoa sijoittajien keskuudessa ja osakkeiden kysyntä on ylittänyt moninkertaisesti tarjonnan. Suomessa ja Ruotsissa ei ole ollut liikkeeseenlaskurintamalla yhtä vilkasta, mutta yksi yhdistävä tekijä löytyy: markkinoiden likviditeetti on erittäin korkealla tasolla.

Osinkotuotto, toisin sanoen osingon osuus osakekurssista, on Ruotsissa noin kolmessa prosentissa. Tämä saattaa vaikuttaa alhaiselta, mutta on kuitenkin hyvä huomioiden alhaisen korkotason. Osinkotuotot ovat itse asiassa historiallisesti korkealla tasolla verrattuna obligaatiokorkoihin, joita käytetään vertailukelpoisena sijoitusvaihtoehtona. Osinkotuotot ovat perinteisesti olleet noin 20-40 prosenttia 10-vuotisten obligaatiokorkojen tasosta. Tänä vuonna liikutaan noin 80-90 prosentin tasolla, korkeimmalla kautta aikojen. Tämä johtuu luonnollisesti historiallisen alhaisesta korkotasosta.

Tällä hetkellä yritysten arvostus Pohjoismaisissa pörseissä ei ole huolestuttava, mikäli tarkastelemme osakekursseja suhteessa yritysten kirjanpitoarvoihin. Osakekurssien ja voittojen suhde on myös verrattain alhainen.

Tärkeintä on, että yritykset tekevät hyvää tulosta, jotta oman pääoman tuotto olisi mahdollisimman korkealla tasolla sekä absoluuttisesti että suhteessa obligaatioiden tuottoihin. Odotamme hyvää tuloskasvua vuonna 2005. Tähän asti öljy- ja raaka-ainesektorit ovat kehittyneet hyvin, ehkä poislukien paperiteollisuus. Tämän kääntöpuolena ovat korkeammat raaka-ainekustannukset muille yrityksille. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että yritykset pystyvät hyvin pitkälti veloittamaan kohonneet energia ja raaka-ainekustannukset asiakkailtaan.

Myöskään yritysten taseet eivät ole koskaan näyttäneet paremmilta. Meklarifirma Enskilda Securitiesin mukaan suurilla pohjoismaisilla yrityksillä on tällä hetkellä keskimäärin 10 prosentin velkaantumisaste. Viimeisen kymmenen vuoden keskiarvo on 30 prosenttia ja 90-luvun alussa yritysten keskimääräinen velkaantumisaste oli jopa 80-90 prosenttia.

Odotamme myös M & A -toiminnan (sulautumisten ja hankintojen) lisääntyvän tulevaisuudessa. Esimerkkinä tästä on hiljattain toteutunut kauppa tanskalaisesta palvelualan yrityksestä ISS:stä, jonka ostivat ruotsalainen yksityinen osakeyhtiö EQT AB sekä

investointipankki Goldman Sachs Capital. Ostosumma kohosi yli 22 miljardiin Tanskan kruunuun, mikä merkitsi 30 prosentin ylihintaa pörssikurssiin verrattuna. ISS:n osto voi toimia mallina muille ja olla siten alku suurten yritysostojen sarjalle.

Hyvät taseet omaavien pörssiyritysten lisäksi lähinnä yksityisten osakeyhtiöiden, joiden lainoitus on kunnossa, uskotaan olevan aktiivisia yrityskauppamarkkinoilla. Koska nettovelkaantumisasteet ovat korkeat ja lainojen korot alhaiset 4-5 %:in tasolla, oman pääoman tuottolaskelmat johtavat erittäin hyvään tulokseen. Lisääntyvät yrityskaupat asettavat myös paineita johtoportaalte niissä yrityksissä, jotka ovat ostotarjouksen kohteena. Johdon odotetaan ennen kaikkea tuovan julki yrityskohtaisia lukuja, jotka edesauttavat yrityksen osakekurssin positiivista kehitystä.

Kokonaisuudessaan näemme osakemarkkinoiden kehittyvän myönteisesti lähikuukausien aikana seuraavista tekijöistä johtuen: markkinoilla on hyvä likviditeetti; fuusioita ja yritysostoja on odotettavissa; yritysten tulospainotukset ovat hyvät; korkotaso jatkuu alhaisena ja yritysten taseet ovat terveellä pohjalla.

Osakemarkkinoiden suurin riski on talouden kasvun romah-tamisessa. On tärkeää seurata kehitystä Aasiassa. Maailman talouskasvu on tästä eteenpäin riippuvainen Kiinan ja muun Aasian tapahtumista.

Odin Fonder

johdantoa sijoittamiseen

Tämä on sijoittamisesta kertovan sarjamme ensimmäinen osa. Sarjan myötä toivomme voivamme tarjota mahdollisuuden laajentaa näkökulmaasi sekä kartuttaa tietämystäsi sijoittamisesta.

Aloitamme johdannolla sijoittamiseen ja tarkastelemme riskiprofilointia, jolla on keskeinen merkitys sijoitustavoitteita määritettäessä.

minkälaisen riskin olet valmis hyväksymään?

Sijoittaminen ei ole uhkapeliä tai spekulointia. Sijoittamisessa on kyse kohtuullisen taloudellisen riskin ottamisesta tiettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Sijoittamiselle on monia eri syitä eikä eri ihmisillä ole koskaan täysin samanlaisia tavoitteita. Joillekin sijoittaminen on keino kartuttaa säästöjä esimerkiksi asunnon, auton tai kesämökin hankintaa varten tai lapsen opintoihin, joillekin se on taas tapa kerätä eläkesäästöjä.

Ennen lopullisen sijoituspäätöksen tekemistä on tärkeää, että määrittelet yhdessä vakuutusmeklarisi tai asiamiehemme kanssa, millaisen riskitason olet valmis hyväksymään. Seuraavat kolme kategoriaa voivat auttaa sinua määrittelemään oman riskiprofilisi:

Sijoittaminen ei ole uhkapeliä tai spekulointia. Sijoittamisessa on kyse kohtuullisen taloudellisen riskin ottamisesta tiettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

1. matala riski

Haluat tehdä sijoituksia kohteisiin, joissa on matala riski tai ei riskiä ollenkaan. Sinulle on ehkä tärkeämpää säilyttää sijoittamasi pääoma kuin lisätä sen arvoa.

2. keski-suuri riski

Olet valmis ottamaan kohtuullisen riskin sijoittamalla myös niin kutsuttuihin kasvusijoituksiin tietäen, että näiden sijoitusten arvo voi nousta tai laskea. Hyväksyt jossain määrin vaihteluja ja volatiliiteettia, mutta haluat pysytellä erossa sijoituksista, joiden arvo voi vaihdella dramaattisesti tai usein.

3. korkea riski

Hyväksyt suuremman riskin sijoituksen arvon alentumiseen, mutta toisaalta myös mahdollisuuden korkeampiin tuottoihin. Korkean riskin ottavat sijoittajat ovat varautuneet mahdollisuuteen menettää ison osan tai kaikki sijoittamistaan rahoista.

erilaisissa sijoituksissa riskin suuruus vaihtelee

käteinen

Käteiseen tai pankkitileille sijoittamista pidetään usein matalariskisenä vaihtoehtona. Se ei kuitenkaan ole täysin riskitöntä sijoittamista. Esimerkiksi inflaatio vähentää käteisen ostovoimaa, koska inflaatio nostaa ajan kuluessa tavaroiden ja palvelujen arvoa. Näin ollen käteisen ja vastaavien sijoitusten todellinen arvo voi alentua ajan kuluessa. Näihin sisältyy myös 'riski mahdollisuuksien menettämisestä': Kun jättää muut sijoitusinstrumentit käyttämättä, menettää mahdollisuuden saada parempaa tuottoa muualta.

joukkolainat

Monet sijoittajat, joilla on matala riskiprofiili, haluavat sijoittaa joukkolainoihin tai kiinteäkorkoisiin arvopapereihin. Joukkolainassa lainataan rahaa liikkeellelaskijalle, esimerkiksi valtiolle tai yritykselle. Hyvitykseksi nämä yhteisöt maksavat kiinteää korkoa, yleensä säännöllisin väliajoin, ja lainan takaisinmaksu suoritetaan eräpäivänä. Tällaisen sijoittamisen etuna on, että sijoittaja saa kiinteää tuloa. Riskinä puolestaan on, että lainan liikkeellelaskija saattaa joutua vaikeuksiin, jolloin alkuperäinen sijoitus voi jäädä saamatta takaisin osittain tai jopa kokonaisuudessaan.

osakkeet

Historiallisesti asiaa tarkastellen pitkän aikavälin sijoittajat ovat saaneet parhaat tuotot osakesijoittamisesta. Historiallinen kehitys ei kuitenkaan takaa tulevaa kehitystä. Joka tapauksessa sijoittaminen yksittäisiin osakkeisiin merkitsee, että sijoittaja ottaa suuremman riskin.

Pörssikaupankäynnissä yrityksen hinta muodostuu kysynnän ja tarjonnan perusteella. Ostamalla yrityksen osakkeen sijoittaja itse asiassa ostaa osan yrityksestä ja sen mahdollisista voitoista. Toisaalta osakkeenomistajat kärsivät myös mahdolliset tappiot. Riski saattaa olla korkea erityisesti, jos osakeomistus käsittää vain muutamien yritysten osakkeita: Jos yksi yrityksistä ei menesty, rahaa menetetään, kun osakkeen hinta laskee.

Sijoitussalkun osalta riskejä voi vähentää valitsemalla useita osakkeita eri sektoreilta. Tätä menettelyä voidaan viedä askel pidemmälle sijoittamalla eri omaisuuslajeihin, kuten osakkeisiin, joukkolainoihin ja käteiseen. Tällä tavoin sijoittaja saa aikaan hajautetun sijoitussalkun pienentäen sen haavoittuvuutta.

Osakkeisiin sijoittaminen saattaa sopia sijoittajille, jotka ovat valmiita hyväksymään keskisuuren tai korkean riskin sijoituksilleen. Vakuutusmeklarisi tai asiamiehemme kanssa voit arvioida, miten tämä sopii omiin sijoitustavoitteisiisi ja riskiprofiillisi.

sijoitusrahastot

Yksi tapa sijoittaa kaikkiin omaisuuslajeihin ovat sijoitusrahastot. Ne tarjoavat pieniriskisemmän vaihtoehdon sijoittamiseen kuin sijoittaminen suoraan rajalliseen määrään osakkeita. Rahastonhoitajan valvonnassa sijoitusrahasto kokoaa yhteen monien sijoittajien varoja. Nämä yhteen kerätyt varat hajautetaan useisiin sijoituksiin tavoitteena

tavoitteena hajauttaminen

Oletetaan, että sijoitussalkussasi on yhden jäätelöyhtiön osakkeita. Hankkimalla salkkuusi toisen jäätelöyhtiön osakkeita voit vähentää riippuvuuttasi yhden yksittäisen yhtiön kehityksestä. Sijoitussalkkusi on tästä huolimatta riippuvainen yhdestä tekijästä: jäätelön kysynnästä. Jos kysyntä vähenee, salkkusi arvo laskee.

Sisällyttämällä salkkuusi muuta toimialaa, esimerkiksi aurinkovoideyhtiön, saat hajautetumman sijoitussalkun ja vähennät riskiä yhden markkinasektorin kehityksestä. Olet kuitenkin alttiina sateisen kesän riskille. Sen ongelman ratkaisemiseksi voisit lisätä salkkuusi sateenvarjojen valmistajan - sateisena kesänä tämä sijoitus voi nousta arvoon arvaamattomaan.

...Skandia pitää tärkeänä, että sinulla on apunasi asiamiehemme tai vakuutusmeklarisi taloudellinen asiantuntemus. Hänen kanssaan voit arvioida riskiprofiiliasi ja sopivimpia sijoituskohteita.

---

vähentää koko sijoitussalkun riskiä. Ajatuksena on antaa sijoittajille mahdollisuus hajautettuun salkkuun sijoittamalla kootut varat monipuolisesti eri omaisuuslajeihin.

Jokaisella rahastolla on sijoitustavoite, jossa kerrotaan, mitä rahastolla pyritään saavuttamaan sijoittajille ja miten se aiotaan toteuttaa. Jotkut rahastonhoitajat pyrkivät saavuttamaan mahdollisimman suuren tuoton sijoittamalla osakkeisiin, joissa on korkea riski ja jotka tarjoavat mahdollisuuden tällaisiin tuottoihin, mutta voivat päätyä myös suuriin tappioihin. Toiset rahastonhoitajat ovat varovaisempia tavoitellen kohtuullisempia tuottoja ilman suurten tappioiden uhkaa. Sijoittivatpa rahastonhoitajat miten tahansa, rahastojen arvot voivat sekä nousta että laskea.

Nykyisin sijoitusrahastojen valikoima on valtava sisältäen rahastoja, jotka sijoittavat eri maihin, alueisiin ja toimialoihin. Lisäksi markkinoilta löytyy myös joukkolainojen ja osakkeiden yhdistelmiä.

Harkitsitpa millaista sijoittamista tahansa, on tärkeää, että räätälöit sen sellaiselle riskitasolle, jonka olet valmis ottamaan. Siksi Skandia pitää tärkeänä, että sinulla on apunasi asiamiehemme tai vakuutusmeklarisi taloudellinen asiantuntemus. Hänen kanssaan voit arvioida riskiprofiiliasi ja sopivimpia sijoituskohteita.

Sijoitussalkun osalta riskejä voi vähentää valitsemalla useita osakkeita eri sektoreilta.

---

markkina-shokit

Miksi sijoituskohdetta valitessa on tärkeää arvioida, millaisen riskitason sijoittaja on valmis hyväksymään?

Pikainen katsaus pörssimarkkinoiden historiaan osoittaa, että riskit ovat sijoittajalle hyvin todellisia. Olemme kaikki kuulleet suuresta lamasta, joka alkoi New York:n pörssiromahduksesta vuonna 1929. Pörssiromahduksen seurauksena Yhdysvaltoja ja koko maailmaa vaivasivat pitkään työttömyys ja talouden alamäki. Toinen esimerkki on "Musta maanantai" 19.10.1987 - historian suurin yhden päivän pörssiromahdus. Viimeksi pörssimarkkinoihin ovat vaikuttaneet kansainvälinen terrorismi sekä IT-kuplan hajoaminen. Jälkimmäinen aiheutui siitä, että teollisuus yliarvioi niin kutsutun "dot.com - vallankumouksen" tuottomahdollisuudet.

Nämä ovat vain yksittäisiä esimerkitapauksia, kuinka ulkoiset seikat voivat vaikuttaa pörssimarkkinoihin. Ihmisten, jotka sattuvat sijoittamaan juuri ennen vastaavanlaisia pörssiromahduksia, pitäisi pystyä rauhallisina odottamaan osakkeiden hintojen elpymistä. Kaikki sijoittajat eivät kuitenkaan ole halukkaita hyväksymään tällaista riskitasoa.

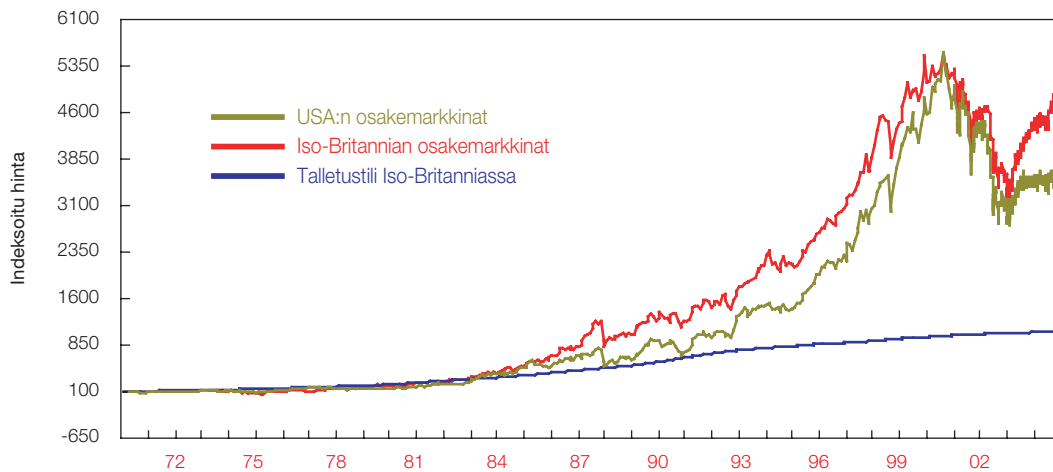
(jatkuu)

On hyvin haastavaa osata sijoittaa juuri oikeaan aikaan. On väistämätöntä, että odottamattomia tilanteita syntyy. Alla oleva kuva esittää muutamia viimeaikaisia romahduksia Iso-Britannian ja Yhdysvaltojen pörssimarkkinoilla. Kuva osoittaa myös, kuinka tärkeää on säilyttää pitkän aikavälin perspektiivi

pörssimarkkinasijoittamisessa: "Markkinashokeilla" näyttäisi olleen suhteellisen lyhytaikainen vaikutus, kun tilannetta tarkastellaan pitkän aikavälin näkökulmasta. Tulee tietenkin muistaa, että aikaisempi kehitys ei takaa tulevaa kehitystä.

Tärkeintä on ymmärtää, mihin sijoitat ja miksi.

Osakemarkkinoiden kehitys Englannin punnissa 1.12.1969 - 31.12.2004.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten arvo ei ole taattu, sillä rahasto-osuuksien arvot voivat sekä nousta että laskea, ja vakuutuskenottajalla on riski vakuutussäästöjen menettämisestä. Rahastojen aikaisempi kehitys ei kuvaa sijoitusten kehitystä tulevaisuudessa.

Vakuutuskenottaja valitsee itse rahastot vakuutukseensa. Vastuu rahastovalinnoista ja vakuutussäästöjen kehityksestä on aina vakuutuskenottajalla. Skandia tai sen asiamies ei vastaa rahastojen kehityksestä eikä rahastovalinnoista. Sijoituskohteita, rahastovalintoja ja muuta sijoittamista koskevat tiedot on annettu vain informaatiotarkoituksessa eikä tätä informaatiota voida pitää suosituksena ostaa, pitää tai vaihtaa tietty rahasto tai tehdä vakuutukselle muita toimenpiteitä.

kuinka indicatoria käytetään?

Indicator antaa sijoittajille 12 kuukauden pörssimarkkina-arvion valikoiduilta Skandia-konsernin kanssa yhteistyötä tekeville rahastonhoitajilta. Kysymme, miten heidän mielestään indeksi kehittyi seuraavan 12 kuukauden aikana.

Näkemykset eivät liity mihinkään tiettyyn rahastoon, vaan rahastonhoitajat ovat arvioinneet kutakin sektoria kokonaisuudessaan.

positiivinen valuuttakurssiarvio

Jos Indicator näyttää positiivista arviota joko Yhdysvaltain dollarille, Englannin punnalle tai jenille, se edustaa arviota euron arvon laskemisesta suhteessa kyseiseen valuuttaan, millä on positiivinen vaikutus ulkomaisista sijoituksista saataville tuotoille.

Esimerkki 1€ = 100 jeniä

Sijoittajana ostat japanilaisia osakkeita, jotka maksavat 100 jeniä. Oston jälkeen euron arvo alenee niin, että 1€ = 90 jeniä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitset vain 90 jeniä ostaaksesi takaisin alkuperäisen eurosi. Sinulla on 100 jeniä, jotka jaettuna vaihtokurssilla 1€/90 jeniä antaakin sinulle 1,11 euroa.

Mikäli rahastonhoitaja arvioi japanilaisten osakekurssien olevan positiivisia, ja euron ja jenin suhteen olevan positiivinen, kokonaisarvio suomalaisille sijoittajille Japanin investointeihin on silloin positiivinen. Tämä johtuu siitä, että positiivinen kurssiarvio lisää sijoittajan tuottoja osakemarkkinoilla.

negatiivinen valuuttakurssiarvio

Jos Indicator näyttää negatiivisen arvion joko Yhdysvaltain dollarille, Englannin punnalle tai jenille, se tarkoittaa näkemystä, että euron arvo nousee suhteessa kyseiseen valuuttaan, mikä vaikuttaa negatiivisesti ulkomaisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon.

Esimerkki 1€ = 100 jeniä

Sijoittajana ostat japanilaisia osakkeita, jotka maksavat 100 jeniä. Oston jälkeen euron arvo nousee niin, että 1€ = 110 jeniä. Tämä tarkoittaa sitä, että tarvitset 110 jeniä ostaaksesi takaisin alun perin sijoittamasi euron. Sinulla on 100 jeniä, joka jaettuna vaihtokurssilla 1€/110 jeniä antaa sinulle 0,91 euroa.

Jos rahastonhoitajan arvio japanilaisista osakemarkkinoista on positiivinen, mutta sen arvio euron ja jenin suhteesta on negatiivinen, silloin Suomesta tulevan sijoittajan kannattaa olla varovainen harkitessaan sijoittamista Japanin markkinoihin. Tämä johtuu siitä, että kurssivaihteluilla voi olla haitallinen vaikutus positiivisiin osaketuottoihin.

kategoriat:

Pörssiosakkeet - rahastonhoitajan antama arvio pörssikursseille ei ota huomioon valuuttakurssimuutoksien vaikutusta markkinoihin. Esimerkiksi jos rahastonhoitaja uskoo Yhdysvaltojen näkymän olevan positiivinen, mutta katsoo euron olevan uhka sijoittajille, arvio Yhdysvaltojen markkinoista on positiivinen.

Arvio kustakin osakemarkkinasta liittyy tiettyyn indeksiin euroiksi muunnettuna.

Joukkovelkakirjalainat - arvio kustakin joukkovelkakirjalainamarkkinasta liittyy tiettyyn indeksiin euroiksi muunnettuna.

Valuutat - valuuttakurssiarvio antaa arvion euroissa sijoittaville.

arviot perustuvat alla oleviin yleisohjeisiin

▲ Positiivinen arvio

rahastonhoitaja uskoo, että vertailuindeksi nousee yli 5 prosenttia vuoden kuluessa.

□ Neutraali arvio

rahastonhoitaja uskoo, että vertailuindeksi liikkuu joko positiivisesti tai negatiivisesti 0% ja 5% välisellä alueella.

● Negatiivinen arvio

rahastonhoitaja uskoo, että vertailuindeksi laskee yli 5% vuoden kuluessa.

indicator

Rahastonhoitajien näkemykset eivät ole rahastokohtaisia vaan koskevat koko sektoria.

	Osakkeet										Joukkovelkakirjalainat		Valuutat		
	Iso-Britannia	Pohjoismaat	USA	Suomi	Eurooppa	Japani	Tyynenmeren alue (ei Japani)	Kehittyvät markkinat	Teknologia	Eurooppalainen	Kansainvälinen	Euro/£	Euro/\$	Euro/Yen	
Baring	□	-	●	-	□	▲	▲	▲	□	●	●	□	●	▲	
Evli	▲	□	●	●	▲	□↓	●↓	●	●	□	□	□	▲	□↓	
Fidelity	□↑	-	●↓	-	▲	▲	□	□	-	-	□	-	-	-	
FIM	□↓	▲	●↓	▲	▲	▲↑	▲	▲	●↓	●↓	●	□	●	□	
Framlington	□	-	▲	-	▲	□	□	□	□	-	□	-	-	-	
Gartmore	▲	-	●	-	▲	▲	□	□	□	-	●	□	-	-	
Gyllenberg	□	▲	●	▲	□	□	▲	▲	●	●	●	□	□	□	
ING	-	-	●	-	▲	▲	□	□	□↑	●	●	□	▲↑	●↓	
INVESCO PERPETUAL	▲	□	▲	□	▲	●	▲	▲	□	□	□	□	□	□	
JPMorgan Fleming	▲	□	●	□	□↓	▲	●↓	●	□	□↑	□↑	▲↑	●	●	
Merrill Lynch	▲↑	□	▲	□	□↑	▲	▲	□↑	□	□	□	▲↑	□	●	
Odin	-	□↓	-	□↓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pohjola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Schroders	▲	-	●	-	▲↑	▲	□	▲	□	-	●	-	-	-	
Ålandsbanken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
YHTEENVETO	▲	□↓	●	□↓	▲	▲	□	□↓	□	●↓	●	□	□↑	□↓	

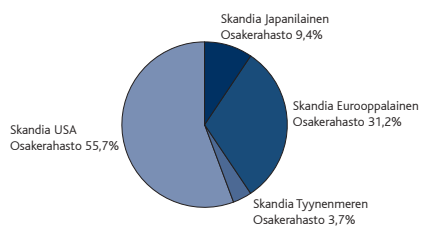
vertailuindeksit

Osakkeet	
Iso-Britannia	FTSE All Share
Pohjoismaat	MSCI Nordic Countries
USA	S&P 500
Suomi	Hex Portfolio
Eurooppa	FTSE World Europe ex UK
Japani	FTSE All World Japan
Tyynenmeren alue (ei Japani)	FTSE World Pacific ex Japan
Kehittyvät markkinat	S&P/IFCI Composite
Teknologia	NASDAQ

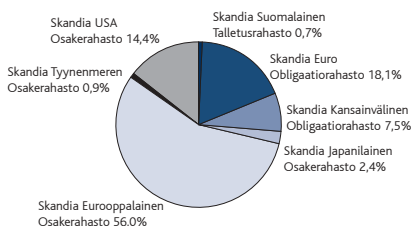
Joukkovelkakirjalainat	
Eurooppalainen	Citi EMU Gov Bond
Kansainvälinen	Citi WGBI

portfolios rahastot

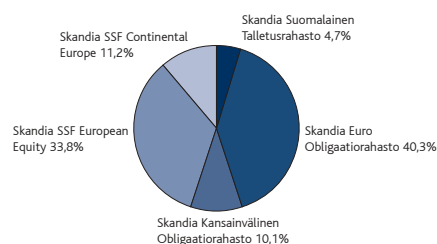
Sijoitusten jakauma rahastoittain 31/03/2005

Skandia Aggressiivinen Portfolio

Skandia Tasapainoinen Portfolio

Skandia Varovainen Portfolio

Lähde: Skandia Life

markkinakehitys (%)

Joukkovelkakirjalainat	1 kk	6 kk	1 vuosi	3 vuotta	5 vuotta	7 vuotta	3 vuotta (p.a.)	5 vuotta (p.a.)	7 vuotta (p.a.)
Eurooppalainen - Citi EMU Gov Bond	0.58	4.10	5.87	24.94	38.58	-	7.69	6.74	-
Kansainvälinen - Citi WGBI	0.77	1.01	-0.21	0.71	9.13	32.56	0.24	1.76	4.11
Osakkeet									
Iso-Britannia - FTSE All Share	-0.63	9.73	12.35	-5.32	-19.89	-0.89	-1.80	-4.34	-0.13
Japani - FTSE All-World Japan	0.15	5.76	-7.14	-7.50	-48.40	1.54	-2.56	-12.40	0.22
Eurooppa - FTSE World Europe Exc UK	-0.23	12.65	15.25	-5.53	-24.25	5.57	-1.88	-5.40	0.78
Tyynenmeren alue (ei Japani) - FTSE World Pacific Exc Japan	-2.13	12.71	10.30	3.85	0.16	27.36	1.27	0.03	3.51
Pohjoismaat - MSCI Nordic Countries	1.58	6.11	1.87	-37.91	-61.77	-0.19	-14.66	-17.50	-0.03
Maailma - MSCI World	-0.08	4.99	2.78	-23.00	-40.81	-12.08	-8.33	-9.96	-1.82
Teknologia - NASDAQ	-0.48	0.72	-5.21	-27.28	-67.81	-11.23	-10.05	-20.29	-1.69
USA - S&P 500	0.30	1.95	0.52	-27.96	-38.34	-5.13	-10.34	-9.22	-0.75
Kehittyvät markkinat - S&P/IFCI Composite	-4.25	14.45	11.76	17.11	-0.59	35.87	5.40	-0.12	4.48

Lähde: Standard & Poor's Fund Services, kehitys euroissa, 31/03/2005 asti, myyntihinta verrattuna myyntihintaan, bruttotulo uudelleen sijoitettuna. Aiempi kehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä. Standard & Poor's Micropal sekä Skandia konserni ovat kaikin tavoin yrittäneet varmistaa yllä olevien tietojen oikeellisuuden. Kumpikaan ei kuitenkaan ota vastuuta sijoittajan sijoituspäätöksestä eikä päätöksestä mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista tappioista.

mikä reitti kannattaa valita?

Rahastonhoitajien ja rahastojen valinta sekä valintojen hienosäätö vuosien kuluessa vaatii aikaa, tietoa ja taitoa. Rahastonhoitajat täytyy valita ja heidän toimintaansa seurata ja arvioida, jotta voidaan varmistua, että heidän toimintansa on huippuluokkaa - tarvittaessa rahastonhoitaja vaihdetaan, jos odotukset eivät täyty.

Mikäli haluat, että hoidamme nämä tehtävät puolestasi, tarjoamme sinulle asiantuntijapalvelunamme "rahastonhoitajien hallinnointipalvelua", jonka olemme rakentaneet yhdessä sisäryityksemme, Skandia Investment Managementin kanssa sen erityisosaamista hyödyntäen.

Jos vaihtoehtoisesti haluat valita rahastot ja rahastonhoitajat itse, tarjoamme sinulle Self Select -rahastoja. **Self Select** -valikoimassa on runsaasti rahastoja eri arvopaperiluokista, maantieteellisistä sektoreista ja johtavilta rahastonhoitajilta.

MultiManager

valikoima riippumattomia rahastonhoitajia

skandia investment management

- Skandia hyödyntää tytäryrityksensä tietotaitoa tarjoten sinulle varainhoitorahastoja.
- Skandia valitsee rahastojen rahastonhoitajat, arvioi rahastonhoitajien toimintaa ja vaihtaa niitä tarvittaessa.
- Asiakas valitsee itse varainhoitorahastot, joihin sijoittaa.

self select

- Skandia tarjoaa ulottuville kotimaisten ja kansainvälisten rahastonhoitajien rahastoja.
- Asiakas valitsee itse rahastot, joihin sijoittaa.

mitä ikinä tarvitsetkin, rahastovalikoimamme on suunniteltu tarjoamaan sinulle paras mahdollinen ratkaisu

	Kokonaistuotto							Keskimääräinen vuosituotto			Aloituspäivä	Vuotuinen hallinnointikulu*	Riskiluokitus
	1 kk	6 kk	1 vuosi	3 vuotta	5 vuotta	7 vuotta	Aloituspäivästä lähtien	3 vuotta (p.a.)	5 vuotta (p.a.)	7 vuotta (p.a.)			

■ skandia investment management

Skandia Aggressiivinen Portfolio	-1.18	2.40	0.05	-26.52	-47.55	-26.07	29.31	-9.76	-12.11	-4.22	18.10.1995	1.50%**	4
Skandia Tasapainoinen Portfolio	-0.34	5.21	5.59	-10.83	-35.20	-4.34	57.19	-3.75	-8.31	-0.63	18.10.1995	1.33%**	3
Skandia Varovainen Portfolio	0.04	5.09	5.86	1.05	-10.89	9.79	54.64	0.35	-2.28	1.34	18.10.1995	1.16%**	2
Skandia Euro Obligaatorihasto	0.08	1.88	2.16	12.97	18.85	23.76	54.82	4.15	3.51	3.09	18.10.1995	1.00%	2
Skandia Euro Osakerahasto	0.42	11.15	11.15	-19.29	-39.48		-14.68	-6.89	-9.56		03.09.1999	0.80%	3
Skandia Eurooppalainen Osakerahasto	-0.66	7.98	10.23	-14.84			-37.22	-5.21			16.10.2000	1.50%	4
Skandia Suomalainen Talletusrahasto	0.05	0.45	0.90	3.66	10.02	14.21	19.44	1.21	1.93	1.92	18.10.1995	0.00%	1
Skandia Kansainvälinen Osakerahasto	-0.84	2.24	-2.26	-31.76			-51.07	-11.96			16.10.2000	1.50%	4
Skandia Kansainvälinen Obligaatorihasto	0.09	-2.19	-2.76	-10.18	-5.32	2.96	30.08	-3.52	-1.09	0.42	18.10.1995	1.00%	3
Skandia Japanilainen Osakerahasto	-0.43	4.78	-8.36	-17.45	-50.31	-14.01	-17.90	-6.19	-13.05	-2.13	15.04.1997	1.50%	4
Skandia Tyynenmeren Osakerahasto	-2.39	8.10	6.69	-7.21			-12.72	-2.46			16.10.2000	1.50%	4
Skandia USA Osakerahasto	-1.50	-1.10	-4.00	-34.55			-57.19	-13.17			16.10.2000	1.50%	4

■ self select

KORKORAHASTOT

Skandia Aktia Likvida	0.00	0.26	0.47	3.04	8.05	12.00	14.86	1.00	1.56	1.63	14.10.1996	0.50%	1
Skandia Gartmore SICAV European Corporate Bond	-0.49						2.20				08.11.2004	1.00%	2
Skandia Gyllenberg Euro Bond	0.09	2.39	3.07	16.91	24.38	26.56	37.69	5.35	4.46	3.42	24.10.1996	0.60%	2
Skandia Gyllenberg Money Manager	0.05	0.42	0.73	3.48	8.67	12.53	14.80	1.15	1.68	1.70	24.10.1996	0.30%	1
Skandia Ålandsbanken Euro Bond	0.05	1.23	1.75	9.88	16.88		17.72	3.19	3.17		14.06.1999	0.65%	1
Skandia Merrill Lynch Global High Yield Bond	-1.84						1.50				18.10.2004	1.35%	2

OSAKKEET AASIA LUKUUNOTTAMATTA JAPANIA

Skandia Baring Eastern	-3.28	7.94	5.75	-7.13			-7.02	-2.43			16.10.2000	1.25%	5
Skandia Fidelity Funds South East Asia	-3.38	9.27	0.59	-13.84	-38.45	-6.17	-28.54	-4.84	-9.25	-0.91	15.04.1997	1.50%	4
Skandia INVESCO PERPETUAL Hong Kong & China	-1.09	4.75	4.00				45.50				01.10.2002	1.50%	4
Skandia Schroder ISF Asian Equity Alpha	-3.24						7.40				22.10.2004	1.50%	4

OSAKKEET ERIKOISSEKTORIT

Skandia Carnegie Medical	-2.09	-5.39					-15.70				04.05.2004	1.70%	5
Skandia Framlington Biotech	-9.53	-10.92	-21.62	-38.44			-47.80	-14.93			03.12.2001	1.75%	5
Skandia Framlington Financial	-1.31	6.40	4.46	-7.98			-14.98	-2.73			01.05.2001	1.50%	5
Skandia Framlington Health	-3.15	-5.20	-12.42	-31.70	-35.48		85.42	-11.94	-8.39		24.03.1999	1.50%	5
Skandia Henderson Ethical	-1.01	6.44	-0.85	-29.25	-51.71		-30.26	-10.89	-13.55		24.03.1999	1.25%	5
Skandia INVESCO GT Leisure	-0.55	4.13	-2.05	-25.33			-9.20	-9.28			15.10.2001	1.50%	5
Skandia Merrill Lynch Gold & General	-5.30	-7.55	-11.43				-7.00				27.02.2004	1.50%	5
Skandia Schroder Medical Discovery	0.11	-2.27	-2.80				-9.60				01.10.2002	1.50%	5

OSAKKEET EUROOPPA

Skandia Baring Europe Select	-0.40	19.42	19.66	32.15	-19.22	28.65	79.13	9.74	-4.18	3.66	15.04.1997	1.50%	4
Skandia Fidelity European	-0.72	14.22	21.73				64.70				01.10.2002	1.50%	4
Skandia Gartmore SICAV Eurobloc							0.90				24.03.2005	1.50%	4
Skandia INVESCO GT Pan European	-0.46	11.32	12.38	-17.01	-60.70		-22.83	-6.02	-17.04		24.03.1999	1.50%	4
Skandia INVESCO GT Pan European Enterprise	0.08	19.52	22.80	-1.59	-65.46		-22.83	-0.53	-19.15		24.03.1999	1.50%	4
Skandia JPMF Europe Strategic Value	-0.81	12.24	15.09	6.36			22.00	2.08			15.10.2001	1.25%	4
Skandia Merrill Lynch Euro Markets	-0.75	13.52	14.19	-8.21	-25.68		26.28	-2.82	-5.76		24.03.1999	1.50%	4
Skandia M&G European Index Tracker	-0.28	10.22	12.86				41.30				01.10.2002	0.50%	4
Skandia Ålandsbanken Europe Value	0.30	10.36	14.83	-2.75			-41.08	-0.92			01.02.2002	1.40%	4
Skandia Schroder ISF European Equity Alpha	-0.53						11.70				22.10.2004	1.50%	4

OSAKKEET JAPANI

Skandia Gartmore Japan Opportunities	-0.73	3.36	-12.21	-25.22			-59.81	-9.23			16.10.2000	1.50%	4
Skandia Merrill Lynch Japan	0.30	2.11	-11.17	-16.34			-59.81	-5.77			02.05.2000	1.50%	4
Skandia Merrill Lynch Japan Opportunities	0.76						6.10				12.11.2004	1.50%	4

OSAKKEET KEHITTYVÄT MARKKINAT

Skandia Baring Eastern European	-7.19	14.48	12.70	60.13	37.12	148.78	252.91	16.99	6.52	13.91	15.04.1997	1.50%	5
Skandia FIM Russia	-4.48	11.85	-0.08	91.10			257.55	24.10			01.05.2001	3.00%	5
Skandia Gartmore Emerging Markets Opportunities	-6.34	7.26	1.57	3.40			-11.30	1.12			02.05.2000	1.50%	5
Skandia JPMF Emerging Markets	-6.03	12.46	12.54				58.90				01.10.2002	1.50%	5
Skandia JPMF New Europe	-6.46						8.60				18.10.2004	1.50%	5
Skandia Merrill Lynch Emerging Europe	-9.85	17.69	10.51	70.40			62.60	19.44			16.10.2000	1.50%	5
Skandia Merrill Lynch Emerging Markets	-7.30	11.97	5.02	-0.70	-36.52	-15.00	-15.46	-0.23	-8.69	-2.30	15.04.1997	1.50%	5

Riskiluokitus 1 = Hyvin matala riski 2 = Matala riski 3 = Keskimääräinen riski 4 = Keskimääräistä korkeampi riski 5 = Korkea riski
Rahastojen kehitystiedot ovat saatavilla myös Internetistä, www.skandia-life.fi

	Kokonaistuotto						Keskimääräinen vuosituotto			Aloituspäivä	Vuotuinen hallinnointikulu*	Riskiluokitus
	1 kk	6 kk	1 vuosi	3 vuotta	5 vuotta	7 vuotta	Aloituspäivästä lähtien	3 vuotta (p.a.)	5 vuotta (p.a.)			

■ self select jatkuu

OSAKKEET MAAILMA

Skandia Baring Global Growth	-2.48	2.61	-1.88	-23.97	-53.24		-25.33	-8.73	-14.10		06.05.1998	1.50%	4
Skandia Baring Leading Sectors	-1.72	5.23	-2.70	-36.07			-31.60	-13.86			15.10.2001	1.50%	4
Skandia Fidelity Managed International	-1.08	3.24	-2.92	-32.82	-54.72		-7.25	-12.42	-14.65		06.05.1998	1.50%	4
Skandia Framlington New Leaders	-0.84	6.50	2.77	-32.15			-29.50	-12.13			15.10.2001	1.50%	4
Skandia Gyllenberg Global Equity Multimanager	0.66	3.25	0.31	-17.68	-33.68	-14.47	17.06	-6.28	-7.89	-2.21	24.10.1996	0.20%***	4
Skandia Merrill Lynch Global Fundamental Value	-0.81	5.29	3.37	-26.30			-26.30	-9.67			15.10.2001	1.50%	4
Skandia Ålandsbanken Global Value	-0.30	4.42	3.44	-22.84	-54.18		-40.96	-8.28	-14.45		14.06.1999	1.50%	4

OSAKKEET POHJOIS-AMERIikka

Skandia Baring American Growth	-1.97	0.29	-4.79	-34.93			-58.68	-13.34			16.10.2000	1.50%	4
Skandia Fidelity American	-2.79	-0.30	-2.98				1.00				01.10.2002	1.50%	4
Skandia Framlington Nasdaq	-1.78	3.04	-5.16	-31.20			-73.78	-11.72			16.10.2000	1.50%	5
Skandia Gartmore US Smaller Companies	0.55	8.87	0.89	-18.27			-9.20	-6.50			15.10.2001	1.50%	4
Skandia JPMF America Equity	-0.11	2.17	0.79	-31.71	-37.83	-31.52	6.42	-11.94	-9.07	-5.27	15.04.1997	1.25%	4

OSAKKEET POHJOISMAA

Skandia AAF Nordic Equity	-0.70						0.00				17.02.2005	1.20%	3
Skandia Carnegie Nordic Markets	0.35	11.29					15.30				04.05.2004	1.60%	3
Skandia Odin Norden	-1.33	27.00	41.77	65.80	74.41	49.55	97.74	18.36	11.77	5.92	15.04.1997	2.00%	3

OSAKKEET SUOMI

Skandia Alfred Berg Finland	0.74	16.88	19.66				35.70				15.09.2003	1.30%	3
Skandia Evli Select	0.76	21.77	20.62	28.92	-35.32	52.70	81.57	8.83	-8.35	6.23	24.11.1997	2.00%	3
Skandia FIM Fenno	-2.82	11.79					13.80				04.05.2004	1.60%	3
Skandia Gyllenberg Finlandia	-0.96	17.73	18.80	37.63	-15.28	53.47	163.32	11.23	-3.26	6.31	24.10.1996	1.20%	3
Skandia Pohjola Finland Kasvu	-0.62	18.80	12.62	46.20			32.64	13.50			24.04.2001	1.50%	3
Skandia Pohjola Finland Value	0.91	16.06	26.51	59.01			84.72	16.72			01.05.2001	1.50%	3

OSAKKEET TEKNOLOGIA

Skandia Fidelity Funds Technology	-1.52	1.34	-14.31	-41.21			-72.95	-16.23			02.05.2000	1.50%	5
Skandia Henderson Global Technology	-1.95	3.36	-10.26	-40.99	-82.03		-43.34	-16.12	-29.05		24.03.1999	1.50%	5
Skandia JPMF Europe Technology	-2.40	3.45	-11.78	-20.86			-66.17	-7.50			16.10.2000	1.50%	5

YHDISTELMÄRAHASTOT EURO

Skandia Gyllenberg European Balanced	-0.69	7.22	8.48	-4.02	-25.61		-6.42	-1.36	-5.75		17.05.1999	1.20%	3
Skandia Ålandsbanken Europe Active Portfolio	-0.20	8.41	11.97	-2.39	-25.70		-12.66	-0.80	-5.77		14.06.1999	1.80%	4

YHDISTELMÄRAHASTOT SUOMI

Skandia Pohjola Korke+Osake	-0.66	10.83	9.10	22.62	-23.60	13.96	24.73	7.03	-5.24	1.88	03.07.1997	2.00%	3
Skandia Gyllenberg Optimum	-0.43	10.32	11.58	15.52	-13.76	33.39	90.73	4.93	-2.92	4.20	18.10.1995	1.20%	3
Skandia Odin Finland	-0.66	20.63	26.39	67.88			111.70	18.85			15.10.2001	2.00%	3

Lähde: Skandia Life, kehitys ostohinnoin euroissa, bruttotulo uudelleensijoitettuna. Sijoitussidonnaisten vakuutusten arvo ei ole taattu, sillä rahasto-osuuksien arvot voivat sekä nousta että laskea, ja vakuutuksenottajalla on riski vakuutussäästöjen menettämisestä. Rahastojen aikaisempi kehitys ei kuvaa sijoitusten kehitystä tulevaisuudessa. Mikäli rahastoilla on muita kuin euromääräisiä sijoituksia, valuuttakurssien muutokset vaikuttavat rahaston arvonkehitykseen. Jos perustana oleva rahasto on noteerattu muussa kuin euroon sidotussa valuutassa, valuuttakurssien muutokset vaikuttavat Skandia-rahaston arvoon verrattuna perustana olevaan rahastoon.

Kokonaistuotto = Tuotto, joka kertyy sijoitukselle kyseisen ajanjakson aikana.

Keskimääräinen vuosituotto = Rahaston vuosituottojen keskiarvo kyseisen ajanjaksona.

* Vuotuinen hallinnointikulu = Ulkopuolisten rahastonhoitajien perimä vuotuinen hallinnointikulu Skandia-rahaston perustana olevasta rahastosta tai rahastoista. Rahastojen hoidosta aiheutuvat ulkopuolisten rahastonhoitajien hallinnointikulut sisältyvät rahasto-osuuksien hintaan. Ulkopuolisten rahastonhoitajien perimän hallinnointikulun määrä voi muuttua. Ulkopuolisten rahastonhoitajien perimän hallinnointikulun lisäksi Skandia perii 1 %:n vuotuisen hallinnointikulun, joka myös sisältyy rahasto-osuuden hintaan.

** Skandia Portfolios -rahastot muodostuvat useammasta perustana olevasta rahastosta, joiden hallinnointikuluista Skandia laskee painotetun keskiarvon. Tämä muodostaa Portfolios-rahastoista perittävän hallinnointikulun

*** Skandia Gyllenberg Global Equity Multimanager-rahasto muodostuu useammasta perustana olevasta rahastosta, joiden hallinnointikuluista peritään painotettu keskiarvo "Vuotuinen hallinnointikulu"-sarakeessa mainitun kulun lisäksi.

Riskiluokitus 1 = Hyvin matala riski 2 = Matala riski 3 = Keskimääräinen riski 4 = Keskimääräistä korkeampi riski 5 = Korkea riski
Rahastojen kehitystiedot ovat saatavilla myös Internetistä, www.skandia-life.fi

Skandia Life Assurance Company Limited - Suomen sivuliike
PL 1129, 00101 Helsinki, Bulevardi 2-4 A, 00120 Helsinki
Y-tunnus: 1025067-9

Skandia Life Assurance Company Limited
Englannissa rekisteröity osakeyhtiö, rekisterinumero: 1363932
Pääkonttori: Skandia House, Portland Terrace,
Southampton SO14 7EJ, UK